

Flora- en faunawet biedt ruimte voor baggerwerk

Themadag Baggernet op 24 mei 2012

In samenwerking met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Samenvattend verslag

Op 24 mei 2012 vond in de Goudse Schouwburg een, mede door Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden mogelijk gemaakte, Baggernet-bijeenkomst plaats met als onderwerp “Flora- en Faunawet biedt ruimte voor baggerwerk”. De bijeenkomst was een vervolg op de Baggernetdag van 19 januari 2012. Waar op 19 januari vooral werd stilgestaan bij de problematiek van baggeren onder de Flora- en Faunawet, werd op 24 mei vooral ingegaan op de mogelijke (maatwerk-)oplossingen voor deze problematiek. In de ochtend werd een aantal presentaties gegeven en 's middags werd een bezoek gebracht aan een tweetal baggerdepots nabij Schoonhoven. Zo'n 240 deskundigen uit waterbodemwereld namen deel aan de bijeenkomst.

Erik Punt, bestuurder van de Vereniging van Waterbouwers, ging in zijn presentatie terug naar de Baggernetdag van 19 januari. Hem stond als hoofdconclusie van deze dag bij, dat de F&F-wet zelf veel ruimte biedt, maar dat de Gedragscode deze ruimte beperkt. Verder werd op deze dag duidelijk dat een gebiedsdekkende inventarisatie, die voor een opdrachtgever een voordelige manier is om een heel gebied in kaart te brengen, in kleine projecten vaak leidt tot belemmering van de uitvoering door de opdrachtnemer. Erik meldde verder dat de VvW overeenstemming heeft bereikt met de Unie van Waterschappen over het, onder voorwaarden, deblokken van de 3^e voorkeursperiode. Er wordt gezamenlijk een richtlijn opgesteld, waarin minimale eisen worden opgenomen waaraan een opdrachtnemer dient te voldoen om in deze periode door te mogen werken. Tenslotte vertelde Erik dat voor de lange termijn is afgesproken om met de UvW en ecologische adviesbureaus een nieuwe Gedragscode op te stellen met als uitgangspunt het jaarrond uitvoeren van werkzaamheden op een ecologisch verantwoorde wijze.

Walter van der Aart van de gemeente Utrecht ging in op de vraag ‘moeten of willen we rekening houden met de flora en fauna bij het baggeren in de gemeente Utrecht?’. Walter legde uit dat de gemeente Utrecht, net als veel andere organisaties, een Gedragscode heeft opgesteld om het werken met de bepalingen van de F&F-wet eenvoudiger te maken. De gemeente Utrecht heeft ondervonden dat een tijdige voorbereiding ruimte geeft in de uitvoering, dat het belangrijk is om de juiste verwachtingen te creëren en dat het verstandig is om gebruik te maken van elkaars creativiteit. Walter's ervaring is dat met ‘willen’ de gewenste resultaten gemakkelijker worden gehaald dan met ‘moeten’. Rekening houden met flora en fauna wordt dan meer een uitdaging dan een knelpunt en hoeft de uitvoering niet in de weg te zitten.

Paul Boddeke van Bureau Waardenburg ging in zijn presentatie in op de vraag hoe je in de praktijk maatwerk voor vogels kunt leveren in de omgang met de F&F-wet. Paul stelde dat de Gedragscode als generiek instrument is opgesteld, maar dat voor de praktijk bijna altijd maatwerk nodig is om ruimte in de uitvoering te creëren. Een belangrijke stukje maatwerk betreft de vraag ‘komt de soort eigenlijk wel voor in deze specifieke watergang?’ Een ander soort maatwerk is het in tijd en ruimte faseren van werkzaamheden. Paul stelde ook dat het op tijd beginnen met je ecologisch onderzoek, een belangrijke voorwaarde voor maatwerk is. Verder gaf hij mee dat het belangrijk is om alles wat je doet, goed vast te leggen, zodat je aan Handhaving kunt verantwoorden waar je mee bezig bent. Paul concludeerde tenslotte dat onderzoek meer mogelijk kan maken, maar dat soms moet worden vastgesteld dat niet alles wat men wil ook (kosteneffectief) kan.

Jasper Arntz, adviseur waterbeheer en ecologie bij TAUW, ging in zijn presentatie in op de vraag hoe Hhs De Stichtse Rijnlanden omgaat met de F&F-wet bij het baggeren en op een methode waarmee je onderbouwd jaarrond kunt baggeren. Jasper vertelde dat de eisen uit de F&F-wet het baggeren in de 3^e voorkeursperiode niet per se onmogelijk maken. Om dit te onderbouwen, heeft Jasper de methode EMVU (Ecologisch Meest Voordelige Uitvoering) bedacht. Hierin wordt zowel naar de verspreiding als naar de dichtheid van vissen en amfibieën gekeken en wordt de ecologische kwaliteit per deelgebied bepaald. Hiervoor is dus altijd ecologisch onderzoek nodig, maar dit hoeft niet vlakdekkend te zijn. Met EMVU wordt een gebied d.m.v. verschillende criteria in kaart gebracht, waarbij niet alle criteria in elk gebied relevant hoeven te zijn.

Reint Buitter van de Stichting CROW ging in zijn presentatie in op de relatie tussen baggeren en de F&F-wet aan de ene kant en de systematiek om RAW-bestekken te maken aan de andere kant. Reint vertelde dat er recentelijk een RAW-werkgroep 'Kleinschalig baggerwerk' is opgericht, die de opdracht heeft gekregen om kleinschalig baggerwerk in hoofdstuk 18 een herkenbare plaats in de RAW-systematiek te geven. Reint meldde verder dat er ook een CROW-werkgroep 'Maatregelboek Flora- en Faunawet' is opgestart. Dit Maatregelboek, gericht op de openbare ruimte, zal praktische kennis en ervaring bundelen en zal relevante adviezen bevatten voor de werkvoorbereiding en de uitvoering. Het Maatregelboek zal ook digitaal raadpleegbaar worden en verwijzingen bevatten naar de RAW-systematiek en andersom.

Na de presentaties werd Wim Drossaert, als afscheidnemend voorzitter, nog even in het zonnetje gezet en bedankt voor zijn jarenlange inzet. Aansluitend werd gemeld dat men Kees Vonk, directeur Watersystemen bij Waterschap Rivierenland, bereid heeft gevonden het voorzittersstokje van Wim over te nemen.

's Middags werden een doorgangsdepot en een weilanddepot van Hhs De Stichtse Rijnlanden bezocht. Het doorgangsdepot Willige Langerak dient om de baggerspecie te ontwateren en waar mogelijk te hergebruiken, voornamelijk in de wegenbouw. Het gehele depot is gedraineerd, waarbij het drainagewater, indien nodig, op het riool kan worden geloosd. Het depotvak voor de meest verontreinigde specie is aan de onderzijde afgedicht met een folie. Na de wijziging van de wetgeving m.b.t. hergebruik van baggerspecie (Bbk) is er veel minder aanbod van baggerspecie voor het doorgangsdepot, omdat er nu veel specie in gewone weilanddepots kan worden ontwaterd. Het weilanddepot Schoonhoven is aangelegd om de 30.000 m³ verspreidbare baggerspecie, die uit de watergangen in de directe omgeving worden gebaggerd, te ontvangen. Deze specie blijft hier na ontwatering liggen. Deze baggerwerkzaamheden worden volgens het in de ochtend gepresenteerde EMVU-concept uitgevoerd.

Er is ook een uitgebreider verslag van de bijeenkomst gemaakt. Zie de website www.baggernet.info.